

Utlåtande Rotel I, Rotel II, Rotel V (Dnr KS 2018/652)

Inrättande av Rågsveds naturreservat

Genomförandebeslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Exploateringsnämnden medges rätt att inrätta naturreservat inom Älvsjö 1:1 och Örby 4:1 omfattande investeringsutgifter om 54,9 mnkr. Utgifterna för 2018 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2019.
2. Naturreservat för Rågsveds naturreservat med det syfte, de föreskrifter och den avgränsning som framgår av bilaga 2 med underbilagor till utlåtandet inrättas.
3. Skötselplan enligt bilaga 3 med underbilagor till utlåtandet för Rågsveds naturreservat fastställs.
4. Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ska utreda förutsättningar för skapandet av en publik verksamhet i Snösättra industriområde.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Enligt Stockholms stads budget ska berörda nämnder arbeta för att inrätta ett naturreservat för Rågsveds friområde. Då stadens befolkning växer ökar behovet av tätortsnära natur för bevarad biologisk mångfald och rekreation. Samtidigt är behovet av bostäder i Stockholm stort och fram till år 2030 har

staden satt som mål att bygga 140 000 nya bostäder med ett delmål om 80 000 bostäder till år 2025.

År 2006 beslutade kommunstyrelsen att förslag till naturreservat skulle tas fram samlat för Rågsveds friområde Högdalstopparna-Fagersjöskogen.

Utifrån det föreslagna syftet med reservatet har ett förslag till föreskrifter för området tagits fram, dels föreskrifter för markägare och andra sakägare och dels för allmänheten.

Reservatsbeslutet är förenligt med ställningstaganden i Stockholms stads gällande översiktsplan, som antogs av kommunfullmäktige den 19 februari 2018. I översiktsplanen framhålls vikten av tillgänglig natur och parker. Området Hagsätra-Rågsved pekas ut som ett fokusområde för stadsbyggande, och närheten till Rågsveds friluftsområde anses utgöra en stor kvalitet för området. Vidare framhålls vikten av att förbättra tillgängligheten till omgivande naturområden och att Rågsveds friområde bör utvecklas med nya målpunkter till ett utflyktsmål för hela Stockholm.

Reservatsbeslutet stöds även av Stockholms miljöprogram 2016-2019.

För inrättande av naturreservat uppgår investeringen till 54,9 mnkr. Ärendet ska beslutas av kommunfullmäktige då investeringen överstiger 50 mnkr.

Beredning

Ärendet har initierats av Exploateringsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stadsbyggnadsnämnden och remitterats till Stadsledningskontoret. Samråd rörande förslag till beslut för Rågsveds naturreservat hölls mellan den 15 december 2017 och 5 februari 2018 och remissen skickades till alla markägare och sakägare samt berörda statliga, föreningar, regionala och kommunala instanser, däribland Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Farsta stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret konstaterar att ett reservatsbeslut ligger i linje med kommunfullmäktiges budget och är förenligt med ställningstaganden i Stockholms stads gällande översiktsplan, samt stöds av Stockholms miljöprogram 2016-2019.

Våra synpunkter

Stockholm är mitt inne i en historiskt snabb tillväxttakt sett till antalet nya invånare och hur mycket som byggs. Stadens mål om att bygga 40 000 lägenheter till år 2020 ser ut att uppfyllas. Hittills har 25 000 lägenheter påbörjats under perioden 2014-2017, bara förra året påbörjades 7 400

lägenheter. I samband med att Stockholm byggs ut i en sådan snabb takt behövs också andra kvaliteter för stockholmarna säkras, så som tillgång till natur och rekreation. Inrättandet av Rågsveds friområde som naturreservat är ett led i att säkra viktiga värden för framtiden.

Genom beslutet att inrätta Rågsveds friområde som naturreservat uppfylls delar av Stockholms mål för hållbar mark- och vattenanvändning. Målet innebär att den blågröna struktur som är en förutsättning för bevarande av ett rikt växt- och djurliv ska utvecklas och funktionen bibehållas. Rågsveds friområde ingår i den strukturen i egenskap av kärnområde med ekologiskt särskilt betydelsefulla spridningszoner mot andra områden och som livsmiljö för skyddsvärda arter. Området utgörs delvis av ett gammalt kulturlandskap som inhyser en del mycket gamla träd, sex fladdermusarter och en av Stockholms stads största våtmarker som utgör livsmiljö för groddjur, fåglar och insekter.

Det är därför glädjande att vi nu kan gå vidare med att göra Rågsveds friområde till naturreservat. Det innebär att satsningar på att göra naturen mer tillgänglig kan genomföras, liksom viktig sanering i området. Rågsveds friområde är också en viktig del av Stockholms övergripande grönstruktur och genom detta beslut kan spridningssambanden i Hanvedenkilen stärkas och säkras.

Rågsved-Hagsåtra är ett utpekat fokusområde för stadsutveckling i Stockholms nya översiktsplan. I området planeras för 3 000 nya bostäder med blandade upplåtelseformer. Särskilt viktigt är den sociala hållbarheten i projektet som ska bidra till att bryta den geografiska segregationen. Utvecklandet av de offentliga miljöerna är särskilt viktigt i arbetet med att bygga en stad som håller samman. Rågsveds naturreservat kommer få ett stort värde för boende i stadsdelen och staden, inte minst för rekreation och de ekologiska värden området medför i staden.

Det är en avvägning att planera ett stadsutvecklingsområde med utgångspunkt i det blivande reservatets ekologiska kärnvärden och i samspel med närliggande stadsutveckling. Med liggande förslag får framtida Rågsvedsbor en långsiktigt god stadsmiljö med en bra blandning av utvecklad boendemiljö samt närhet till värdefull natur och rekreation.

I Rågsveds friområde med omnejd finns det ett folkligt engagemang för kultur. Vi ser stora möjligheter att med detta beslut skapa en levande och trygg offentlig miljö i Snösätra industriområde, där de kulturella värdena och det folkliga engagemanget i området ska tillvaratas. Anledningen till att den större delen av det nuvarande industriområdet inte är en del av det föreslagna reservatet är just för att möjliggöra en framtida utveckling av en attraktiv

publik miljö. För att komma fram till vad som är möjligt att göra på platsen krävs ett fortsatt utredningsarbete av berörda nämnder i samråd med boende och aktörer i området avseende möjligheter och kostnader. Därför ges berörda nämnder i uppdrag att utreda förutsättningarna för tillskapandet av en publik verksamhet i Snösätra industriområde. Det är angeläget att det folkliga engagemanget i stadsdelen tas tillvara i denna process.

I anslutning till reservatet finns fest- och mötesplatsen Perssons betong, som även denna har en stor betydelse för det lokala kulturlivet. Det är därför viktigt att verksamheterna vid Perssons betong kan fortleva och utvecklas.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Beslutshandling Rågsveds naturreservat
 - 2.1 Beslutskarta Rågsveds naturreservat
3. Skötselplan Rågsveds naturreservat
 - 3.1-3 Bilagor till skötselplan
4. Nuvärdeskalkyl
5. Exploateringsnyckeltal
6. Samrådsredogörelse

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Föredragande borgarråds förslag till beslut avslås.
2. Därutöver anfördes följande.

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet, ett av Stockholms mest signifikanta kännetecken är dess gröna och blå värden. I stadsplaneringen ska det därför vara självklart att verka för ekologiska värden, att bygga klimatsmart och till en rimlig slutkostnad för de boende.

Det är en principiellt viktig fråga som ska gälla över hela staden, då ett större invånarantal ökar trycket på stadens parker, grönområden och vattenspeglar. För framtiden kommer det att bli allt mer väsentligt att peka ut strategiskt viktiga naturområden och att hantera bebyggelse vid och på vatten varsamt.

När Stockholm växer till en miljonstad är det viktigt att säkra platser för rekreation samtidigt som platser för bostadsbyggande och arbetsplatser pekas ut. Nya naturreservat i Stockholm ska inrättas med omsorg där betydande naturvärden för både människor och djur ska skyddas från exploatering. Platser där reservaten kan förena

vår vision om storstadens puls med gröna, rofyllda miljöer. Miljöpartiet har i media uttalat att de vill skapa så många naturreservat som möjligt under mandatperioden. En politik vi inte instämmer med. Det finns inget egenvärde i att skapa naturreservat i sig, utan det är ett instrument som ska användas för att skydda och bevara viktiga natur- och rekreationsvärden.

Omgivningen i Söderort, där det nya reservatet föreslås, lider knappast av brist på grönytor utan snarare brist på insatser för fler arbetsplatser. Idag präglas Söderort av långt fler boende än arbetsplatser vilket bland annat leder till ökad trängsel i kollektivtrafiken och på genomfartslederna i Stockholm, i synnerhet under rusningstopparna på morgnar och kvällar. Istället för att lägga tid och resurser på ett nytt naturreservat i ytterstaden bör staden satsa på fler kontorsutrymmen och företagsområden där företag har möjligheter att långsiktigt planera och utveckla sina verksamheter. Detta är en prioriteringsfråga och rimmar väl med vad den rödgrönrosa majoriteten skriver i stadens budget för 2018: ”Planeringen för arbetsplatser är särskilt viktig för utveckling av ytterstaden, framförallt i söderort. Här vill staden vända den historiskt negativa trenden att antalet arbetsplatser inte ökat i takt med antalet bostäder.” Vi uppmanar därför majoriteten att göra slag i saken och agera i enlighet med stadens budget 2018.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Exploateringsnämnden medges rätt att inrätta naturreservat inom Älvsjö 1:1 och Örby 4:1 omfattande investeringsutgifter om 54,9 mnkr. Utgifterna för 2018 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2019.
2. Naturreservat för Rågsveds naturreservat med det syfte, de föreskrifter och den avgränsning som framgår av bilaga 2 med underbilagor till utlåntagandet inrättas.
3. Skötselplan enligt bilaga 3 med underbilagor till utlåntagandet för Rågsveds naturreservat fastställs.
4. Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ska utreda förutsättningar för skapandet av en publik verksamhet i Snösätra industriområde.

Stockholm den 16 maj 2018

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Katarina Luhr och Jan Valeskog

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Stockholms befolkning växer snabbt och behovet av tätortsnära natur för rekreation och bevarad biologisk mångfald blir större. Rågsveds friområde utgör en viktig del i Stockholms gröstruktur. Kommunfullmäktige gav därför i samband med budgeten för 2015 Exploateringsnämnden i uppdrag att tillsammans med Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stadsbyggnadsnämnden upprätta förslag till naturreservat för Rågsveds friområde. I budgeten för 2016 gjordes tillägget att i utredningen ska ett tillskott av bostäder planeras och i budgeten för 2017 att planeringen ska ske med utgångspunkt i det blivande reservatets ekologiska kärnvärden och i samspel med närliggande stadsutveckling.

Syftet med reservatsbildningen är att skydda området för friluftsliv och rekreation, skydda och stärka stadens biologiska mångfald och framhäva kulturhistoriska spår i landskapet.

I samarbete mellan Exploateringskontoret, Miljöförvaltningen och Stadsbyggnadskontoret och i samspel med arbetet för fokusområdet Hagsätra och Rågsved har ett förslag till naturreservat för Rågsveds friområde tagits fram. Förslaget sändes ut på samråd till berörda myndigheter och sakägare 15 december 2017 till 5 februari 2018. Efter samrådet har vissa justeringar gjorts i förslaget utifrån inkomna synpunkter.

Förslaget naturreservat för Rågsveds friområde är beläget intill stadsdelen Rågsved i Stockholms stad och avgränsas i norr av Magelungsvägen och i söder av kommungränsen mot Huddinge kommun. I väster avgränsar Huddingevägen och Rågsveds bebyggelse och i öster sjön Magelungen samt bebyggelse tillhörande Fagersjö. Det föreslagna naturreservatet är cirka 94 hektar stort. Viss naturmark intill Rågsved och Fagersjö ingår inte i reservatsbildningen då eventuellt behov av bostadsbebyggelse har prioriterats i dessa områden. En sådan bostadsbebyggelse kan utformas så att tillgängligheten till reservatet förbättras.

Reservatsbeslutet är förenligt med ställningstaganden i gällande översiktsplan för Stockholms stad, som antogs av kommunfullmäktige den 19 februari 2018 och som kontoren bedömer har vunnit laga kraft.

Inrättandet av naturreservatet innebär kostnader för inmätning, utmärkning och information. Utöver det har kostnadsberäkning gjorts för förslag till sanering av den södra delen av Snösätra industriområde och sanering av de föredetta skjutbanorna med syftet att göra dessa områden tillgängliga, vilket

blir de enskilt största utgiftsposterna. De sammanlagda utgifterna, som åligger exploateringsnämnden, i löpande prisnivå beräknas till ca 54,9 mnkr. Sanering av marken hade ur miljöhanseende varit nödvändig att utföra oavsett inrättandet av naturreservatet eller inte.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 april 2018 följande.

1. Exploateringsnämnden godkänner samrådsredogörelsen.
2. Exploateringsnämnden föreslår att kommunfullmäktige inrättar Rågsveds naturreservat med det syfte, de föreskrifter och den avgränsning som framgår av bilaga 1 och 1.1 till kontorens gemensamma tjänsteutlåtande, samt att kommunfullmäktige fastställer skötselplanen i bilaga 2 till kontorens gemensamma tjänsteutlåtande som skötselplan för naturreservatet.
3. Exploateringsnämnden godkänner för sin del genomförandet av naturreservat inom Älvsjö 1:1 och Örby 4:1 omfattande investeringsutgifter om 54,9 mnkr och föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslag till genomförande och ger kontoret i uppdrag att genomföra projektet.
4. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Abit Dundar (L), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Stefan Hansson m.fl. (alla S), Lennart Tonell m.fl. (alla MP) och Rikard Warlenius (V), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets, miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Enligt Stockholms stads budget ska berörda nämnder arbeta för att inrätta ett naturreservat för Rågsveds friområde. Då stadens befolkning växer ökar behovet av tätortsnära natur för bevarad biologisk mångfald och rekreation. Samtidigt är behovet av bostäder i Stockholm stort och fram till 2030 har staden satt som mål att bygga 140 000 nya bostäder med ett delmål om 80 000 bostäder till 2025.

Enligt stadens reglemente har stadsbyggnadsnämnden till uppgift att fatta beslut om tillstånd och dispenser i naturreservaten och miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet. Respektive stadsdelsnämnd ansvarar för att skötseln sker enligt reservatsföreskrifter och skötselplan. Exploateringsnämnden är i egenskap av markägare initiativtagare och står för investeringskostnaderna.

Tidigare beslut

I Stockholms stads översiktsplan från 1999 pekas Rågsveds friområde ut som ett område där naturreservat ska utredas. 2006 beslutade kommunstyrelsen att förslag till naturreservat skulle tas fram samlat för Rågsveds friområde-Högdalstopparna-Fagersjöskogen.

Samråd

Samråd rörande förslag till beslut för Rågsveds naturreservat hölls mellan den 15 december 2017 och 5 februari 2018. Remissen skickades till alla markägare och sakägare samt berörda statliga, regionala och kommunala instanser och föreningar. Även allmänheten gavs möjlighet att yttra sig, och fick information om detta genom annonser i lokaltidningen och informationsblad i brevlådan. Förslaget ställdes ut på Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Farsta stadsdelsförvaltning, Högdalens respektive Farsta bibliotek, och medborgarkontoret i Rågsveds centrum, samt i Tekniska nämndhuset. Ett samrådsmöte hölls i Rågsveds Folkets hus den 15 januari 2018. I bifogad samrådsredogörelse (bilaga 1) finns de 74 yttrandena från samrådet i sin helhet, samt kontorens ställningstaganden.

Av de yttranden som kom in var så gott som samtliga positiva till inrättandet av ett naturreservat i Rågsveds friområde. Många hade dock synpunkter på avgränsningen av reservatet.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet har vissa ändringar och förtydliganden gjorts i beslutshandling och skötselplan. Alla ändringar i reservatshandlingarna beskrivs mer utförligt under respektive rubrik.

Reservatsförslag

Kontoren har gemensamt tagit fram ett förslag till naturreservat för Rågsveds friområde. Handlingen består av beslutshandling med beskrivning av reservatet, syfte och föreskrifter (bilaga 1) samt tillhörande beslutskarta med gränser (bilaga 1.1). Till reservatshandlingarna hör även skötselplan (bilaga 2) samt en ekonomisk kalkyl (bilaga 3). Reservatet föreslås få namnet Rågsveds naturreservat.

De delar av ett naturreservatsbeslut som får rättsverkan är syfte, avgränsning och föreskrifter. Dessutom ska en skötselplan fastställas av kommunfullmäktige vid inrättandet av reservatet.

Syfte

Syftet med reservatet, som tillstånd och dispenser i enlighet med föreskrifterna kommer att prövas mot föreslås vara:

- att bevara området funktion som en del i den regionala grönstrukturen och i Stockholms gröna infrastruktur,
- att skydda och för biologisk mångfald utveckla områdets funktion som ekologiskt kärnområde för växter och djur, med fokus på en mosaik av öppen gräsmark, ädellövskog, äldre barrskog och värdefulla våtmarker, samt särskilt skyddsvärda arter,
- att skydda och framhäva kulturhistoriska spår i landskapet.
- att skydda och utveckla ett attraktivt och variationsrikt natur- och kulturområde med en egen identitet, för de många människor som bor i närområdet och andra stockholmare, för rekreation, friluftsliv, naturupplevelser, pedagogik, spontanidrott och socialt umgänge.

Reservatets avgränsning

Avgränsningen av naturreservatet har utgått ifrån områdets befintliga natur-, kultur- och rekreationsvärden och har därefter vägts mot behovet av nya bostäder i området. Det innebär att viss naturmark intill Rågsved och Fagersjö inte ingår i reservatsbildningen då eventuellt behov av bostadsbebyggelse har prioriterats i dessa områden. En sådan bostadsbebyggelse kan utformas så att tillgängligheten till reservatet förbättras.

Naturreservatsgränsen följer Magelungsvägen och banvallen i norr, går längs med Fagersjö i öster och inkluderar Magelungens västra del, följer kommungränsen mot Huddinge i söder fram till Huddingevägen, och följer sedan befintlig och eventuell framtida bebyggelse i Rågsved tillbaka upp till Magelungsvägen. Föreslagen avgränsning skapar tillsammans med föreskrifterna och skötselplanen förutsättningar för att värdena avseende rekreation, natur och kultur ska kunna bevaras och stärkas, så att syftena med naturreservatet ska kunna uppnås.

I tätortsnära naturreservat ligger ofta bostadsbebyggelse och andra verksamheter tätt inpå reservatet. Buller och indirekt påverkan från järnväg, vägar, verksamheter och bostadsområden måste ses som rimliga störningar i naturreservatet Rågsveds friområde. Det finns tankar om att anlägga en ny pendeltågsstation i närheten av föreslaget naturreservat. Frågan om en ny pendeltågsstations förläggning och utformning kommer, om det blir aktuellt, att utredas och prövas i särskild ordning. En justering av reservatet kan då bli aktuell. För helt eller delvis upphävande av

reservatsbeslut krävs synnerliga skäl. Kontoren bedömer att behovet av en ny pendeltågsstation skulle kunna bedömas som ett synnerligt skäl.

Naturområdet samspelar med bebyggelsen och tillgodoser en god miljö för invånarna i närområdet. Naturreservatsbildningen bevarar långsiktigt områdets natur-, kultur- och rekreationsvärden och stärker Rågsveds friområdes funktion som del av ett ekologiskt särskilt betydelsefullt kärnområde med dess spridningsvägar och ekosystemtjänster.

Området har potential att utvecklas ytterligare som rekreationsområde med fler mötesplatser och möjlighet till aktiviteter. Samtidigt kan förändrad skötsel av området öka både de ekologiska värdena och förstärka det kulturhistoriska landskapet med dess vistelsevärden.

Vid Fagersjö har gränsen ändrats något, så att ca 60 meter till av strandlinjen och utanförliggande vattenområde kommer att ingå i reservatet, för att skydda mer av Magelungens värdefulla vatten- och strandområden.

Beslutshandling och reservatsföreskrifter

Utifrån det föreslagna syftet med reservatet har ett förslag till föreskrifter för området tagits fram, dels föreskrifter för markägare och andra sakägare (hyresgäster, arrendatorer, upplåtelseinnehavare, m.fl.) och dels för allmänheten. Föreskrifterna för sakägarna är av två slag:

- Åtgärder som är förbjudna (återfinns under avsnitt A1-6 i förslag till beslut, dispens kan ges om det finns särskilda skäl och söks hos stadsbyggnadsnämnden)
- Åtgärder som är tillåtna efter tillstånd från kommunen (återfinns under avsnitt A7-13 i förslag till beslut, tillstånd prövas mot syftet med reservatet och söks hos stadsbyggnadsnämnden)

Föreskrifterna är utformade för att så långt möjligt inte inskränka allemansrätten eftersom en stor del av syftet är att främja friluftsliv och rekreation.

Delar av Rågsveds friområde är i detaljplan utlagda som park eller natur vilket innebär att allemansrätten i områdena också är begränsad av stadens trafik- och ordningsföreskrifter. Det innebär att cykling endast är tillåten där så anges särskilt med påbudsskylt.

Exempel på ytterligare inskränkningar som föreslås (återfinns under avsnitt C1-C6 i förslag till beslut) är förbud mot eldning annat än på iordningställda grillplatser eller medhavd grill och att hundar ska hållas i koppel, förutom inom hundrastområde.

Hela Rågsveds friområde är idag hundrastområde där okopplad hund är tillåten i enlighet med de lokala ordningsföreskrifterna. Föreslagna reservatsföreskrifter innebär att det är förbjudet att medföra hund som inte är kopplad. Föreskriften gäller inte ledarhund för synskadad person, servicehund- och signalhund försedd med

tjänstetäcke eller för polishund i tjänst. Vid bildandet av reservatet föreslås ett eller flera markerade hundrastområden inrättas, där hundar således får vistas okopplade.

Mindre anläggningar som är förenliga med syftet kan prövas mot tillstånd. Planerade åtgärder enligt skötselplanen, som t.ex. skyltning och utmärkning av reservatet kräver inte tillstånd.

Det är stadsbyggnadsnämnden som behandlar ansökningar om tillstånd eller dispens från föreskrifterna. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet för naturreservatet.

Vissa mindre förändringar har gjorts i beslutshandlingen med reservatsföreskrifter efter samrådet:

- Utökad undantaget för användning av kemiska bekämpningsmedel till att gälla alla invasiva växtarter och inte bara jätteloka (föreskrift A2).
- Exemplifierat vilka naturvårdande former av skötsel som markägare och innehavare av särskild rätt måste tåla enligt föreskrift B3.
- Förtydligat i föreskrift C4 att medhavd grill, som placeras så att den inte skadar underlaget, får användas i reservatet även utanför anvisad plats om eldningsförbud ej råder.
- Förtydligat att åtgärder för drift och underhåll av befintliga VA- och kraftledningar är undantagna från reservatsföreskrifterna.

Skötselplan

I ett naturreservatsbeslut ska en skötselplan ingå, se bilaga 4. Den ger en beskrivning av områdets bevarandevärden och anger mål och åtgärdsförslag i linje med reservatets syfte. Skötselplanen förvaltar områdets rekreations-, natur- och kulturvärden i linje med reservatets syfte.

För Rågsveds naturreservat anges generella skötselanvisningar för nio olika naturtyper, mer detaljerade anvisningar för olika delområden samt anordningar för rekreation och friluftsliv samt för fornlämningar. Till skötselplanen hör en skötselkarta där de olika delområdena framgår.

Det är respektive stadsdelsnämnd som ansvarar för skötseln av reservatet i enlighet med föreskrifter och skötselplan.

Några mindre justeringar av skötselplanen har gjorts efter samrådet:

- Mer fokus har lags på skötsel och utveckling av vattenområden, t.ex. förbättrad dagvattenrening och möjlighet att utveckla våtmarkens biologiska och rekreativa värden.
- Eventuella planerade saneringsåtgärder har förtydligats i skötselplanen. Exakt lokalisering och metodik för dessa åtgärder kommer att tas fram i samband med en detaljerad skötselplan för området.

Efter samrådet har förvaltningarna låtit ta fram en framtidsvision för framtida utveckling av reservatet. Visionen kan vara en inspirationskälla och målbild för skötsel och utveckling av området. Framtidsvisionen finns i skötselplanen. I budgeten för 2018 har stadsdelsnämnderna tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden, idrottsnämnden, utbildningsnämnden och exploateringsnämnden i uppdrag att arbeta med att tillgängliggöra stadens naturreservat. Visionen kan vara ett underlag för tillgängliggörandet av Rågsveds naturreservat.

Ekonomiska konsekvenser för staden

I detta ärende uppgår investeringen till 54,9 mnkr.

Ärendet ska även beslutas av kommunfullmäktige då investeringen överstiger 50 mnkr.

Kontoret redovisar här de ekonomiska förutsättningarna för projektet enligt nuvärdesmetoden och vilka budgetkonsekvenser projektet medför.

Lönsamhetskalkyl enligt nuvärdesmetoden

Lönsamhetskalkylen enligt nuvärdesmetoden tar hänsyn till kommande investeringar fr.o.m. beslutstillfället i löpande priser och beaktar de ekonomiska konsekvenserna för både investeringar, driftkostnader och intäkter. Lönsamhetskalkylen enligt nuvärdesmetoden för projektet redovisar ett negativt nettonuvärde.

Staden avser att inrätta naturreservat inom det föreslagna markområdet.

Inrättandet av naturreservatet innebär utgifter för inmätning, utmärkning och information. Utöver det har kostnadsberäkning gjorts för förslag till sanering av den södra delen av Snösätra industriområde och sanering av de f.d. skjutbanorna med syftet att göra dessa områden tillgängliga från miljöperspektiv, vilket blir de enskilt största utgiftsposterna. De sammanlagda utgifterna i löpande prisnivå, som åligger exploateringsnämnden, beräknas till ca 54,9 mnkr, varav 1,5 mnkr är utgifter före år 2018, d.v.s. redan nedlagda utgifter. Sanering av marken hade ur miljöhänsende varit nödvändig att utföra även om naturreservatet inte hade inrättats. Nedan infogad tabell redovisar en uppskattad utgift för de investeringar som behöver göras för att inrätta det föreslagna naturreservatet.

Investeringar

Inmätning	0,6 mnkr
Utmärkning	0,5 mnkr
Rivning och städning av södra Snösätra industriområde	5 mnkr
Sanering (inkl. biologisk) inom södra Snösätra industriområde	10 mnkr
Plantering inom södra Snösätra industriområde	6 mnkr

Sanering av fd. skjutbanor inom det föreslagna naturreservatet	25 mnkr
Städning efter olovlig camping	700 000
<u>Skyltning, information, webb</u>	<u>1 500 000</u>

Summa 49 300 000

En av de större utgiftsposterna i projektet är de nerlagda skjutbanor inom föreslagen naturreservatsgräns som behöver saneras. En annan är iordningsställande av naturmark inom södra delen av Snösätra industriområde. Exploateringskontoret kommer i samarbete med miljöförvaltningen att undersöka möjligheten med innovativa metoder för biologisk sanering av detta område. Biologisk sanering är en metod där man låter växter eller mikroorganismer sanera marken. Man använder då växternas/mikroorganismernas egna processer för att rena eller reducera de föroreningar som finns i mark eller vatten. Dessa investeringsutgifter åligger exploateringsnämnden och uppskattas till cirka 49,3 mnkr.

Till det tillkommer utgifter för kontorets tid, konsulter medverkan samt framtagande av dokumentation, utredningar m.m.

Projektet genererar inga inkomster/intäkter då ingen mark säljs eller upplåts.

Budgetkonsekvenser

Investeringsbudget och försäljningsinkomster

Investeringsutgifterna för projektet beräknas till ca 54,9 mnkr. Utfallet över åren beräknas bli enligt nedanstående tabell:

Budgetkonsekvenser	Ack						
Investering	t.o.m.						
Mnkr	2017	2018	2019	2020	2021	Senare	Totalt
Utgifter inkl. förvärv (-)	-1,5	-4,6	-17,1	-31,7	0,0	0,0	-54,9
Inkomster (exkl. försäljning)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgift (-) /-inkomst	-1,5	-4,6	-17,1	-31,7	0,0	0,0	-54,9
Försäljningsinkomst	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Stadens utgifter/inkomster för inrättandet av naturreservatet bedöms kunna finansieras via exploateringsnämndens investeringsbudget för år 2018. Behov av medel för åren därefter får beaktas i nämndens kommande budgetarbete.

Driftbudget

Projektet bedöms påverka stadens och nämndens resultat enligt nedanstående tabell.

Budgetkonsekvenser							

Drift Mnkr	2018	2019	2020	2021	2022	Senare	Kom- menta r
Resultatpåverkan ExplN							
Löpande intäkter/kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	max 0	
Internränta	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	max -0,4	
Avskrivningar	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	max -1,4	år 0
Reavinster/förluster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	totalt 0
Summa resultatpåverkan nämnd	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8		
Resultatpåverkan TRN+SDN							
Driftskostnader TRN+SDN	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	mellan 0,4 och 0,5	
Underhållskostnader trafiknämnden	-3,0	-3,1	-3,1	-3,2	-3,2	mellan 3,0 och 3,7	
Summa resultatpåverkan TRN+SDN	-3,4	-3,5	-3,5	-3,6	-3,7		

De beräknade drift- och underhållskostnaderna inom stadsdelsnämndernas ansvarsområden beräknas efter inrättande av naturreservatet uppgå till ca 4,2 mnkr, enligt den framtagna skötselplanen. Kostnaderna åligger Enskede-Årsta-Vantör och Farsta stadsdelsförvaltningar. En stor del av dessa kostnader finns redan idag, framförallt för städning och skötsel. Idag är dessa kostnader uppdelade mellan exploateringskontoret, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna, men om reservatet bildas läggs de helt på stadsdelsförvaltningarna.

I nedanstående tabell redovisas exempel på drift- och underhållskostnader för det föreslagna naturreservatet.

Drift, underhåll och tillsyn

Underhåll av stigar, entréer, naturmarksskötsel, m.m.	3 mnkr (stadsdelsnämnderna)
Städning, klottersanering	0,4 mnkr (stadsdelsnämnderna)
Tillsyn	0,075 mnkr (Exploateringsnämnden)

Summa 3, 475 mnkr årligen

Inom området förekommer återkommande problem med olovlig camping vilket årligen kostar staden 0,8 mnkr. Då denna underhållskostnad inte har en koppling till inrättandet av naturreservatet har den inte tagits med i nuvärdeskalkylen.

Tillsyn enligt miljöbalken av reservatet åligger miljö- och hälsoskyddsnämnden, men bekostas av exploateringsnämnden.

Internränta och avskrivningar (kapitalkostnaderna) för exploateringsnämnden beräknas uppgå till ca 1,8 mnkr det första året och minskar därefter något genom avskrivningar.

Ekonomiska osäkerheter

Kostnadsuppskattningen för sanering av marken inom den södra delen av Snösätra industriområde är preliminär och grundar sig på tidigare utförda markprovtagningar. Kostnaden kan komma att ändras beroende på mängden föroreningar som påträffas.

Att sanera marken genom biologiska processer har inte prövats i Stockholm tidigare varvid det är svårt att uppskatta de slutgiltiga kostnaderna för den typen av sanering. Den uppskattade kostnaden för biologisk sanering och sanering av de f.d. skjutbanorna får därför anses vara förknippade med stora ekonomiska osäkerheter. I kalkylen ingår därför ett riskpåslag om cirka 10 % för merkostnader som kan uppkomma.

Slutsats – ekonomi

Inrättandet av det föreslagna naturreservatet innebär vissa utgifter för staden under de kommande åren, för utmärkning, inmätning och information. I det genomförandebeslut som ingår i detta ärende är sanering av den södra delen av Snösätra industriområde och sanering av de f.d. skjutbanorna de enskilt största utgiftsposterna. Sanering av marken hade dock ur miljöhänsen varit nödvändig att utföra oavsett om ett naturreservat hade inrättats.

Stadens utgifter/inkomster för inrättandet av naturreservatet bedöms kunna finansieras via exploateringsnämndens investeringsbudget för år 2018. Behov av medel för åren därefter får beaktas i nämndens kommande budgetarbete.

Måluppfyllelse

Reservatsbeslutet är förenligt med ställningstaganden i Stockholms stads gällande översiktsplan, som antogs av kommunfullmäktige den 19 februari 2018. Tiden för överklagande har gått ut. Enligt uppgift från förvaltningsrätten har det inte inkommit något överklagande inom tre veckor från att fullmäktiges protokoll anslogs. Kontoren bedömer därför att översiktsplanen vunnit laga kraft. I översiktsplanen framhävs vikten av tillgänglig natur och parker. Området Hagsätra-Rågsved pekas ut som ett fokusområde för stadsbyggande, och närheten till Rågsveds friluftsområde anses utgöra en stor kvalitet för området. Vidare framhävs vikten av att förbättra tillgängligheten till omgivande naturområden och att Rågsveds friområde bör utvecklas med nya målpunkter till ett utflyktsmål för hela Stockholm.

Reservatsbeslutet stöds av Stockholms miljöprogram 2016-2019, bland annat genom målet för hållbar mark- och vattenanvändning där det framgår att skötseln av naturområdena är viktig både för rekreation och bevarande av den biologiska

mångfalden. Det innebär att funktionen ska bibehållas och utvecklas hos den blå-gröna struktur som är en förutsättning för bevarande av ett rikt växt- och djurliv. Rågsveds friområde ingår i den strukturen i egenskap av kärnområde med ekologiskt särskilt betydelsefulla spridningszoner mot andra områden och som livsmiljö för skyddsvärda arter.

I budgeten för 2018 betonas vikten av att stärka de gröna kvaliteterna i en växande stad. Även som miljonstad ska Stockholm erbjuda parker och grönområden för rekreation.

Ärendets beredning

Ärendet har tagits fram gemensamt av exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen.

Förvaltningarnas förslag

Förvaltningarna föreslår att exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att inrätta naturreservat med tillhörande skötselplan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö-och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 april 2018 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner samrådsredogörelsen.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige inrättar Rågsveds naturreservat med det syfte, de föreskrifter och den avgränsning som framgår av bilaga 1 och 1.1 till förvaltningarnas gemensamma tjänsteutlåtande, samt att kommunfullmäktige fastställer skötselplanen i bilaga 2 till förvaltningarnas gemensamma tjänsteutlåtande som skötselplan för naturreservatet.
3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Jonas Naddebo (C) och Sabine Pettersson (L), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Ulrika Hoff (KD) som hänvisade till reservation anförd av Centerpartiet och Liberalerna.

Exploateringskontorets, miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Se under Exploateringsnämnden.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 april 2018 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna samrådsredogörelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige inrättar Rågsveds naturreservat med det syfte, de föreskrifter och den avgränsning som framgår av bilaga 1 och 1.1 till kontorens gemensamma tjänsteutlåtande, samt att kommunfullmäktige fastställer skötselplanen i bilaga 2 till kontorens gemensamma tjänsteutlåtande som skötselplan för naturreservat.
3. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (alla M) och Erik Slottner (KD), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Björn Ljung (L), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Valeskog m.fl. (alla S), Cecilia Obermüller m.fl. (alla MP) och Maria Hannäs (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыtrande gjordes av Christina Linderholm (C) som hänvisade till reservation anförd av Moderaterna och Kristdemokraterna.

Exploateringskontorets, miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Se under Exploateringsnämnden.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret.

Samråd rörande förslag till beslut för Rågsveds naturreservat hölls mellan den 15 december 2017 och 5 februari 2018 och remissen skickades till alla markägare och sakägare samt berörda statliga, föreningar, regionala och kommunala instanser, däribland Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Farsta stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 april 2018 har i huvudsak följande lydelse.

I budgeten för 2018 betonas vikten av att stärka de gröna kvaliteterna i en växande stad och att exploateringsnämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden under året ska inrätta naturreservat i Rågsveds friområde. Även som miljonstad ska Stockholm erbjuda parker och grönområden för rekreation.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att det finns ett reservatsförslag som säkerställer naturområdets värden och samtidigt möjliggör för bostadsexploatering i anslutning till reservatet. Vidare noterar stadsledningskontoret att i översiktsplanen är området Hagsätra-Rågsved utpekad som fokusområde för stadsbyggande, och närheten till Rågsveds friområde anses utgöra en stor kvalitet för området.

Stadsledningskontoret konstaterar att exploateringsnämnden har omfattande utgifter avseende iordningställande av mark, provtagning är utförd och att metoden inte tidigare prövats. En viss risk föreligger att den utgiften kan komma att öka.

Stadsledningskontoret noterar att projektet lagt ett riskpåslag i investeringskalkylen. Riskpåslaget ligger inom vedertagna riskpåslag. Utgifterna för 2018 ska rymmas inom exploateringsnämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år får behandlas i budget för 2019. Stadsledningskontoret kan också konstatera att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd den 18 april 2018 har ställt sig positiv till ett medborgarförslag om att inrätta en kulturpark i Snösätra industriområde i närheten av det föreslagna naturreservatet. Förslaget ligger enligt stadsledningskontorets uppfattning i linje med stadens inriktning om att skapa målpunkter och ökad tillgänglighet till stadens naturreservat och det därmed rimligt att utreda förutsättningarna för detta vidare.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att inrätta Rågsveds naturreservat med det syfte, föreskrifter och avgränsning som framgår av bilaga 1 och 2 till detta tjänsteutlåtande samt att kommunfullmäktige fastställer skötselplanen i bilaga 3 och 4 som skötselplan för naturreservatet.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (alla M) enligt följande.

att nämnden beslutar att förslaget till kommunfullmäktige om att inrätta Rågsveds naturreservat avslås och
att därutöver anföras följande:

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet, ett av Stockholms mest signifikanta kännetecken är dess gröna och blå värden. I stadsplaneringen ska det därför vara självklart att verka för ekologiska värden, att bygga klimatsmart och till en rimlig slutkostnad för de boende. Det är en principiellt viktig fråga som ska gälla över hela staden, då ett större invånarantal ökar trycket på stadens parker, grönområden och vattenspeglar. För framtiden kommer det att bli allt mer väsentligt att peka ut strategiskt viktiga naturområden och att hantera bebyggelse vid och på vatten varsamt. Stadens grönområden och parker ska kvalitetssäkras och utvecklas, nya parker och träd ska anläggas som en naturlig del av stadsutvecklingsområden. Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsklimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar.

Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Men även i tidig områdesplanering är det väsentligt att ta höjd för grönstrukturer. I detta avseende handlar det om stadens markförvaltning, varför det är av principiell vikt att staden, det vill säga stockholmarna, har rådighet över marken inom kommunens gräns. Att överlåta till staten att äga rådighet över stora markarealer i Stockholms stad är att flytta frågan från den lokala demokratin till de statliga myndigheter som enbart utgår ifrån lagar och förordningar.

Stockholms stad har redan idag, genom bland annat Plan- och bygglagen, fullgoda möjligheter att reglera användningen av stadens mark. Det innebär att det är fullt möjligt att skydda grönområden och parker för framtiden även utan att ge bort marken till någon annan instans. Det är dock viktigt att detta görs med sikte på hållbarhet över lång tid, eftersom kortsiktiga regleringar inte ger det skydd som behövs för helhetsperspektivet.

Det är därför angeläget att berörda nämnder genomför en utredning för Stockholms framtida grönstruktur med utgångspunkt i en prognostiserad befolkningsökning till år 2100. I utredningen ska ingå att, utifrån en nationell benchmarking, föreslå konkreta åtgärder som syftar till att förbättra kvaliteten i och tillgängligheten till befintliga parker.

Reservation anfördes av Abit Dundar (L) enligt följande.

1. Att godkänna samrådsredogörelsen.
2. Att avslå kontorets förslag till beslut om att föreslå inrättande av Rågsveds naturreservat till kommunfullmäktige.
3. Att därutöver anföra:

När Stockholm växer till en miljonstad är det viktigt att säkra platser för rekreation samtidigt som platser för bostadsbyggande och arbetsplatser pekas ut. Nya naturreservat i Stockholm ska inrättas med omsorg där betydande naturvärden för både människor och djur ska skyddas från exploatering. Platser där reservaten kan förena vår vision om storstadens puls med gröna, rofyllda miljöer. Miljöpartiet har i media uttalat att de vill skapa så många naturreservat som möjligt under mandatperioden. En politik vi inte instämmer med. Det finns inget egenvärde i att skapa naturreservat i sig, utan ett instrument som ska användas för att skydda och bevara viktiga natur- och rekreationsvärden. I delar av detta område bör i stället byggas dels småskaliga bostäder, dels arbetsplatser som fungerar i området. Omgivningen i Söderort, där det nya reservatet förslås, lider knappast av brist på grönytor snarare brist på insatser för fler arbetsplatser.

Idag präglas Söderort av långt fler boende än arbetsplatser vilket bland annat leder till ökad trängsel i kollektivtrafiken och på genomfartslederna i Stockholm, i synnerhet under rusningstopparna på morgnar och kvällar. Istället för att lägga tid och resurser på ett nytt naturreservat i ytterstaden bör staden satsa på fler kontorsutrymmen och företagsområden där företag har möjligheter att långsiktigt planera och utveckla sina verksamheter. Detta är en prioriteringsfråga och rimmar väl med vad den rödgrönrosa majoriteten skriver i stadens budget för 2018: ”Planeringen för arbetsplatser är särskilt viktig för utveckling av ytterstaden, framförallt i söderort. Här vill staden vända den historiskt negativa trenden att antalet arbetsplatser inte ökat i takt med antalet bostäder.” Vi uppmanar därför majoriteten att göra slag i saken och agera i enlighet med sin egen budget för 2018.

Särskilt uttalande gjordes av Stefan Hansson m.fl. (alla S), Lennart Tonell m.fl. (alla MP) och Rikard Warlenius (V) enligt följande.

Genom beslutet att inrätta Rågsveds friområde som naturreservat uppfylls delar av Stockholms mål för hållbar mark- och vattenanvändning. Målet innebär att den blågröna struktur som är en förutsättning för bevarande av ett rikt växt- och djurliv ska utvecklas och funktionen bibehållas. Rågsveds friområde ingår i den strukturen i egenskap av kärnområde med ekologiskt särskilt betydelsefulla spridningszoner mot andra områden och som livsmiljö för skyddsvärda arter.

Det är därför glädjande att vi nu kan gå vidare med att göra Rågsveds friområde till naturreservat. Det innebär att satsningar på att göra naturen mer tillgänglig kan genomföras, liksom viktig sanering i området. Rågsved friområde är också en viktig del av Stockholms övergripande grönstruktur och genom detta beslut kan spridningssambanden i Hanvedenkilen stärkas och säkras.

Rågsved-Hagsåtra är ett utpekat fokusområde för stadsutveckling i Stockholms nya översiktsplan. I området planeras för 3 000 nya bostäder med blandade upplåtelseformer. Särskilt viktigt är den sociala hållbarheten i projektet som ska bidra till att bryta den geografiska segregationen. Utvecklandet av de offentliga miljöerna är särskilt viktigt i arbetet med att bygga en stad som håller samman. Stadsdelen har genom Rågsveds friområde ett stort värde för boende i stadsdelen och staden, inte minst för rekreation och de ekologiska värden området medför i staden.

Det är en avvägning att planera ett stadsutvecklingsområde med utgångspunkt i det blivande reservatets ekologiska kärnvärden och i samspel med närliggande stadsutveckling. Med liggande förslag får framtida Rågsvedsbor en långsiktigt god stadsmiljö med en bra blandning av utvecklad boendemiljö samt närhet till värdefull natur och rekreation.

I Rågsveds friområde med omnejd sprudlar ett folkligt engagemang för kultur. Vi ser stora möjligheter att med detta beslut skapa en levande och trygg offentlig miljö i Snösåtra industriområde, där de kulturella värdena och det folkliga engagemanget i området ska tillvaratas. Anledningen till att den större delen av det nuvarande industriområdet inte är en del av det föreslagna reservatet är just för att möjliggöra en framtida utveckling av en attraktiv publik miljö. För att komma fram till vad som är möjligt att göra på platsen krävs ett fortsatt utredningsarbete av berörda nämnder i samråd med boende och aktörer i området avseende möjligheter och kostnader. Det är angeläget att det folkliga engagemanget i stadsdelen tas tillvara i denna process.

I anslutning till reservatet finns fest- och mötesplatsen Perssons betong, som även denna har en stor betydelse för det lokala kulturlivet. Det är därför viktigt att verksamheterna vid Perssons betong kan fortleva och utvecklas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Jonas Naddebo (C) och Sabine Pettersson (L) enligt följande.

att nämnden beslutar att avslå förvaltningens förslag till beslut och att därutöver anföras:

När Stockholm växer till en miljonstad är det viktigt att säkra platser för rekreation samtidigt som platser för bostadsbyggande och arbetsplatser pekats ut. Nya naturreservat i Stockholm ska inrättas med omsorg där betydande naturvärden för både människor och djur ska skyddas från exploatering. Platser där reservaten kan förena vår vision om storstadens puls med gröna, rofyllda miljöer. Miljöpartiet har i media

uttalat att de vill skapa så många naturreservat som möjligt under mandatperioden. En politik vi inte instämmer med. Det finns inget egenvärde i att skapa naturreservat i sig, utan ett instrument som ska användas för att skydda och bevara viktiga natur- och rekreationsvärden.

Omgivningen i Söderort, där det nya reservatet föreslås, lider knappast av brist på grönytor snarare brist på insatser för fler arbetsplatser. Idag präglas Söderort av långt fler boende än arbetsplatser vilket bland annat leder till ökad trängsel i kollektivtrafiken och på genomfartslederna i Stockholm, i synnerhet under rusningstopparna på morgnar och kvällar. Istället för att lägga tid och resurser på ett nytt naturreservat i ytterstaden bör staden satsa på fler kontorsutrymmen och företagsområden där företag har möjligheter att långsiktigt planera och utveckla sina verksamheter. Detta är en prioriteringsfråga och rimmar väl med vad den rödgrönrosa majoriteten skriver i stadens budget för 2018: ”Planeringen för arbetsplatser är särskilt viktig för utveckling av ytterstaden, framförallt i söderort. Här vill staden vända den historiskt negativa trenden att antalet arbetsplatser inte ökat i takt med antalet bostäder.” Vi uppmanar därför majoriteten att göra slag i saken och agera i enlighet med stadens budget 2018.

Reservation anfördes av Lars Jilmstad (M) enligt följande.

1. Förslaget till beslut avslås.
2. Berörda nämnder ges i uppdrag att genomföra en utredning för Stockholms framtida grönstruktur med utgångspunkt i en prognostiserad befolkningsökning till år 2100.
3. Därutöver anføres följande.

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet, ett av Stockholms mest signifikanta kännetecken är dess gröna och blå värden. I stadsplaneringen ska det därför vara självklart att verka för ekologiska värden, att bygga klimatsmart och till en rimlig slutkostnad för de boende. Det är en principiellt viktig fråga som ska gälla över hela staden, då ett större invånarantal ökar trycket på stadens parker, grönområden och vattenspeglar. För framtiden kommer det att bli allt mer väsentligt att peka ut strategiskt viktiga naturområden och att hantera bebyggelse vid och på vatten varsamt. Stadens grönområden och parker ska kvalitetssäkras och utvecklas, nya parker och träd ska anläggas som en naturlig del av stadsutvecklingsområden. Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsklimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar.

Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Men även i tidig områdesplanering är det väsentligt att ta höjd för grönstrukturer. I detta avseende handlar det om stadens markförvaltning, varför det är av principiell vikt

att staden, det vill säga stockholmarna, har rådighet över marken inom kommunens gräns. Att överlåta till staten att äga rådighet över stora markarealer i Stockholms stad är att flytta frågan från den lokala demokratin till de statliga myndigheter som enbart utgår ifrån lagar och förordningar.

Stockholms stad har redan idag, genom bland annat Plan- och bygglagen, fullgoda möjligheter att reglera användningen av stadens mark. Det innebär att det är fullt möjligt att skydda grönområden och parker för framtiden även utan att ge bort marken till någon annan instans. Det är dock viktigt att detta görs med sikte på hållbarhet över lång tid, eftersom kortsiktiga regleringar inte ger det skydd som behövs för helhetsperspektivet.

Det är därför angeläget att berörda nämnder genomför en utredning för Stockholms framtida grönstruktur med utgångspunkt i en prognostiserad befolkningsökning till år 2100. I utredningen ska ingå att, utifrån en nationell benchmarking, föreslå konkreta åtgärder som syftar till att förbättra kvaliteten i och tillgängligheten till befintliga parker.

Särskilt uttalande gjordes av Katarina Luhr m.fl. (alla MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (alla S) och Rikard Warlenius (V) enligt följande.

Se under Exploateringsnämnden.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (alla M) och Erik Slottnér (KD), enligt följande.

1. att förslaget till kommunfullmäktige om att inrätta Rågsveds naturreservat avslås, samt
2. att därutöver anföras följande:

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet, ett av Stockholms mest signifikanta kännetecken är dess gröna och blå värden. I stadsplaneringen ska det därför vara självklart att verka för ekologiska värden, att bygga klimatsmart och till en rimlig slutkostnad för de boende. Det är en principiellt viktig

fråga som ska gälla över hela staden, då ett större invånarantal ökar trycket på stadens parker, grönområden och vattenspeglar. För framtiden kommer det att bli allt mer väsentligt att peka ut strategiskt viktiga naturområden och att hantera bebyggelse vid och på vatten varsamt. Stadens grönområden och parker ska kvalitetssäkras och utvecklas, nya parker och träd ska anläggas som en naturlig del av stadsutvecklingsområden. Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsklimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar. Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska

med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Men även i tidig områdesplanering är det väsentligt att ta höjd för grönstrukturer. I detta avseende handlar det om stadens markförvaltning, varför det är av principiell vikt att staden, det vill säga stockholmarna, har rådighet över marken inom kommunens gräns. Att överlåta till staten att äga rådighet över stora markarealer i Stockholms stad är att flytta frågan från den lokala demokrat in till de statliga myndigheter som enbart utgår ifrån lagar och förordningar.

Stockholms stad har redan idag, genom bland annat Plan- och bygglagen, fullgoda möjligheter att reglera användningen av stadens mark. Det innebär att det är fullt möjligt att skydda grönområden och parker för framtiden även utan att ge bort marken till någon annan instans. Det är dock viktigt att detta görs med sikte på hållbarhet över lång tid, eftersom kortsiktiga regleringar inte ger det skydd som behövs för helhetsperspektivet.

Reservation anfördes av Björn Ljung (L), enligt följande.

- 1 Att godkänna samrådsredogörelsen.
- 2 Att avslå kontorets förslag till beslut om att föreslå inrättande av Rågsveds naturreservat till kommunfullmäktige.
- 3 Att därutöver anföra följande:

När Stockholm växer till en miljonstad är det viktigt att säkra platser för rekreation samtidigt som platser för bostadsbyggande och arbetsplatser pekas ut. Nya naturreservat i Stockholm ska inrättas med omsorg där betydande naturvärden för både människor och djur ska skyddas från exploatering. Platser där reservaten kan förena vår vision om storstadens puls med gröna, rofyllda miljöer.

Miljöpartiet har i media uttalat att de vill skapa så många naturreservat som möjligt under mandat perioden. En politik vi inte instämmer med. Det finns inget egenvärde i att skapa naturreservat i sig, utan ett instrument som ska användas för att skydda och bevara viktiga natur- och rekreationsvärden. I delar av detta område bör i stället byggas dels småskaliga bostäder, dels arbetsplatser som fungerar i området. Omgivningen i Söderort, där det nya reservatet förslås, lider knappast av brist på grönytor snarare brist på insatser för fler arbetsplatser.

Idag präglas Söderort av långt fler boende än arbetsplatser vilket bland annat leder till ökad trängsel i kollektivtrafiken och på genomfartslederna i Stockholm, i synnerhet under rusningstopparna på morgnar och kvällar. Istället för att lägga tid och resurser på ett nytt naturreservat i ytterstaden bör staden satsa på fler kontorsutrymmen och företagsområden där företag har möjligheter att långsiktigt planera och utveckla sina verksamheter. Detta är en prioriteringsfråga och rimmar väl med vad den rödgrönrosa majoriteten skriver i stadens budget för 2018: "Planeringen för arbetsplatser är särskilt viktig för utveckling av ytterstaden, framförallt i söderort. Här vill staden vända den historiskt negativa trenden att antalet arbetsplatser inte ökat i takt med antalet

bostäder.” Vi uppmanar därför majoriteten att göra slag i saken och agera i enlighet med sin egen budget för 2018.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Valeskog m.fl. (alla S), Cecilia Obermüller m.fl. (alla MP) och Maria Hannäs (V), enligt följande.

Se under Exploateringsnämnden.